EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 12.3.2014
COM(2014) 153 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉ RADĚ

Zpráva o překážkách obchodu a investic 2014

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉ RADĚ

Zpráva o překážkách obchodu a investic 2014

1. Úvod

Zpráva o překážkách obchodu a investic za rok 2014 se stejně jako tři předchozí zprávy věnuje vybraným hlavním překážkám, jimž čelí společnosti Evropské unie (EU) na trzích strategických partnerů EU, tj. Číny, Indie, Japonska, sdružení Mercosur[1], Ruska a Spojených států amerických (USA). Jejím hlavním cílem je informovat o nejvýznamnějších opatřeních omezujících obchod a potvrdit, že je důležité k tyto překážky cíleným a koordinovaným postupem zdolávat.

Tato čtvrtá zpráva o překážkách obchodu a investic přináší přehled dosažených úspěchů, pokud jde o překážky uvedené v předchozích zprávách, a analyzuje řadu nových opatření, jež vyvolávají vážné obavy. Přestože u mnoha opatření omezujících obchod bylo dosaženo zásadního pokroku, některé překážky stále přetrvávají a EU je se svými strategickými partnery musí rozhodně řešit. Značný počet překážek se týká požadavků na místní obsah, které si často stanoví rozvíjející se země (především Čína, Indie a Brazílie).

Opatření EU týkající se prosazování právních předpisů, jejichž součástí je zpráva o překážkách obchodu a investic, doplňují ambiciózní program vyjednávání, jehož cílem je zajistit, aby zapojení průmyslu EU do celosvětového dodavatelského řetězce aktivně podporovalo naši celkovou strategii pro růst a zaměstnanost. Jelikož se naše hospodářství postupně zotavuje z recese, je nanejvýš důležité zajistit, aby tržní podmínky na vývozních a investičních trzích našich strategických partnerů byly otevřené a spravedlivé. Komise aktivně jedná v rámci strategie EU pro přístup na trh s mnohem větší skupinou obchodních partnerů s cílem zlepšit podmínky přístupu na trh pro společnosti z EU i na těchto trzích.

Podmínky obchodu by se měly zlepšit i díky „balíčku opatření z Bali“, jenž byl přijat na deváté Konferenci ministrů Světové obchodní organizace (WTO) v prosinci 2013 a jímž se stanoví nová mnohostranná pravidla pro usnadnění obchodu[2]. Na vícestranné úrovni probíhají jednání o dohodě o obchodu službami (TISA), zatímco jednání o rozšíření působnosti dohody o informačních technologiích (ITA) sice rovněž pokračují, ale v listopadu 2013 byla přerušena. U příležitosti Světového ekonomického fóra v Davosu v lednu 2014 se EU společně s dalšími 13 členy WTO zavázala, že zahájí vícestranná jednání o liberalizaci obchodu s ekologickým zbožím.

Současně s tímto mnohostranným a vícestranným programem provádí EU rozsáhlý a ambiciózní dvoustranný program za účelem otevření trhů třetích zemí. Mimořádně důležitá jsou především jednání s USA o transatlantickém partnerství v oblasti obchodu a investic (TTIP). Rozsáhlá a ambiciózní dohoda o transatlantickém partnerství v oblasti obchodu a investic, jejíž součástí je zásadní úprava spolupráce a soudržnosti v oblasti regulace, by mohla

[1] Brazílie/Argentina

[2] Viz http://www.wto.org/english/news_e/news13_e/mc9_06dec13_e.htm.

napomoci omezení necelních překážek, s nimiž se společnosti z EU stále v USA setkávají. Mohla by rovněž stanovit celosvětové normy v mnoha oblastech a podnítit řadu třetích zemí, aby tento trend následovaly, z čehož bude mít prospěch vývozní průmysl EU.

Na dobré cestě jsou rovněž dvoustranná jednání s Japonskem. Během čtvrtého kola rozhovorů konaného v Bruselu v lednu 2014 již obě strany projednávaly návrhy obou stran na znění budoucí dohody o volném obchodu. EU se nadále soustředí zejména na necelní překážky, které v mnoha odvětvích výrazně brání přístupu společností z EU na japonský trh.

Jednání s Kanadou o komplexní dohodě o hospodářské a obchodní spolupráci (CETA) byla na politické úrovni uzavřena dne 18. října 2013. Obchodní dohoda s Peru a s Kolumbií se prozatímně uplatňuje v Peru od 1. března 2013 a v Kolumbii od 1. srpna 2013. Obchodní pilíř dohody o přidružení mezi EU a Střední Amerikou se prozatímně uplatňuje od roku 2013. Gruzie a Moldavsko parafovaly dne 29. listopadu 2013 dohody o přidružení, včetně prohloubených a komplexních dohod o volném obchodu s EU, zatímco Ukrajina a Arménie se naopak rozhodly v této fázi dohody o přidružení neparafovat.

EU je navíc zapojena do jednání o uzavření dohody o volném obchodu s řadou dalších třetích zemí a regionů, zejména se zeměmi sdružení Mercosur, s Indií, Malajsií, Vietnamem, Thajskem a Marokem. Dne 20. září 2013 parafovaly dohodu o volném obchodu EU a Singapur. S Indonésií a s Filipínami je EU stále v počáteční fázi přípravných prací s cílem prozkoumat rozsah a stanovit ambice budoucích jednání o dohodách o volném obchodu. S Mexikem probíhají informativní rozhovory zaměřené na možnou modernizaci stávající dohody o volném obchodu.

EU rovněž nadále usiluje o zajištění důsledného a bezproblémového provádění dohody o volném obchodu mezi EU a Jižní Koreou, která vstoupila v platnost dne 1. července 2011[3].

S ohledem na komplexní program vyjednávání EU je stále důležitější zajistit, aby se obchodní příležitosti vytvořené těmito jednáními opravdu promítly do skutečných obchodních toků v praxi. Na pozadí tohoto záměru zdůrazňuje zpráva o překážkách obchodu a investic 2014 nejvýznamnější překážky v přístupu na trh zavedené našimi strategickými partnery.

Strategie EU pro přístup na trh se těmito opatřeními dále zabývá, a to prostřednictvím neustálého výběru klíčových překážek a stanovování priorit, jehož výsledkem je odhalení 220 překážek na 32 trzích třetích zemí. V nedávné době se Komise pokusila kvantifikovat míru úspěšnosti EU při odstraňování hlavních překážek. Podle této analýzy bylo k říjnu 2012 dosaženo pozitivních výsledků v 70 případech z celkového počtu 220 hlavních překážek, z čehož měla EU celkový užitek ve výši přibližně dvou miliard EUR ročně.

Komise rovněž pravidelně zveřejňuje „zprávu o opatřeních potenciálně omezujících obchod“[4]. Desátá zpráva o opatřeních potenciálně omezujících obchod, v níž se hodnotí období od května 2012 do května 2013, uvedla, že členové skupiny G20 zavedli 154 nových opatření, zatímco odstraněno bylo pouze 18 opatření. Odhaduje se, že celkový počet opatření potenciálně omezujících obchod vzrostl na 688.

[3] http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/south-korea/

[4] http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/september/tradoc_151703.pdf

Pokud jde o investice, nedávný vývoj ve třetích zemích ukázal znepokojivé trendy pro evropské investory ve stále větším počtu zemí. Mezi tyto případy velmi často patří nedodržování platných dvoustranných dohod o podpoře a ochraně investic s různými členskými státy EU, tj. zejména pokud jde o akty rovnající se vyvlastnění investora, ale i *de facto*, nebo dokonce *de iure* opětovné zestátnění společností, které úspěšně řídí zahraniční investoři. Mezinárodním soudním orgánům byla předložena řada žalob, například v případě Argentiny nebo Ruska, a některé z nich vedly k pozitivním výsledkům (viz Argentina/Repsol, bod 2.1). Ukončení nebo plánované ukončení dvoustranných dohod o podpoře a ochraně investic má navíc negativní dopad na investiční klima v některých zemích a na jejich přitažlivost jako destinací pro investice společností z EU. Mimořádné obavy vyvolává rozhodnutí Jižní Afriky ukončit dvoustranné dohody o podpoře a ochraně investic s členskými státy EU a stávající návrh právního předpisu, který by měl tyto dohody nahradit. Tento návrh by investorům nezaručoval srovnatelnou míru právní jistoty a předvídatelnosti oproti dosavadnímu stavu.

2. Výsledky kroků, které podnikla EU v roce 2013 v oblasti přístupu na trh a překážek pro investice

Četné překážky na trzích strategických partnerů, jež byly uvedeny ve zprávě o překážkách obchodu a investic z roku 2013, byly vzhledem ke svému zásadnímu významu pro obchod EU a často i systémovému dopadu považovány za klíčové priority v našich dvoustranných vztazích. Komise a členské státy je proto systematicky zmiňovaly na všech dvoustranných setkáních, často až na nejvyšší politické úrovni.

U řady překážek uvedených ve zprávě o překážkách obchodu a investic z roku 2013 bylo dosaženo značného nebo částečného pokroku. V těchto případech hrály významnou úlohu kroky, které EU podnikala pod záštitou strategie pro přístup na trh. V jiných případech však nebyl navzdory našemu maximálnímu úsilí zaznamenán žádný pokrok. Zejména pokud jde o Rusko, přetrvává celá řada problémů týkající se přístupu na trh, a to navzdory tomu, že země v srpnu 2012 vstoupila do WTO. Ve zprávě o překážkách obchodu a investic z roku 2014 je stejně jako v předchozích letech uveden výběr nových závažných překážek.

2.1 Úspěšné kroky EU v roce 2013

V roce 2013 byl plně nebo částečně odstraněn značný počet překážek v přístupu na trh uvedených v předchozích třech zprávách o překážkách obchodu a investic.

<u>Čína</u>

Čína podnikla důležité kroky k přijetí podnikatelsky přívětivějšího přístupu k investiční politice. Dne 27. září 2013 vydala státní rada vyhlášku Guo Fa 2013 č. 38, jíž byla zřízena čínská zóna volného obchodu (Šanghaj). I když se jedná o omezený a cílený experiment v rámci procesu otevírání se a reforem, mohl by se stát prvním krokem na cestě k omezení překážek investic. Omezené pokusy tohoto typu připravily v minulosti půdu pro rozsáhlejší reformy.

Na 16. summitu EU-Čína, který se konal dne 21. listopadu 2013, obě strany formálně zahájily jednání o komplexní dvoustranné dohodě o investicích, která bude zahrnovat jak ochranu investic, tak přístup na trh. Navrhovaná dohoda o investicích mezi EU a Čínou bude pro EU první příležitostí, kdy bude vyjednávat o čistě investiční dohodě na základě nových pravomocí svěřených EU Lisabonskou smlouvou. Čína potvrdila, že ve svých jednáních o investicích s EU použije přístup opírající se o negativní seznam.

Čína provedla kladné rozhodnutí vyplývající ze zprávy odvolacího orgánu WTO ze dne 31. ledna 2012 o omezeních vývozu surovin. Pokud jde o druhé řízení o čínských vývozních omezeních na prvky vzácných zemin, wolfram a molybden, které bylo zahájeno dne 13. března 2012, postup WTO stále probíhá. Závěrečná zpráva panelu WTO se očekává začátkem roku 2014.

Pokud jde o osvobození regionálních letadel vyrobených v tuzemsku od DPH, čínské ministerstvo financí oznámilo dne 9. září 2013 EU, že zrušilo oběžník č. 51 vydaný v roce 2000 a oběžník č. 97 z roku 2002, kterými byl v Číně prodej některých konkrétních modelů regionálních letadel vyrobených v tuzemsku osvobozen od DPH. Bude-li tento krok potvrzen, bude to znamenat pozitivní vývoj při řešení dlouhotrvající diskriminace dovozu regionálních letadel. EU požádala Čínu, aby předložila zdokumentované důkazy o oznámených opatřeních, která by hospodářským subjektům EU poskytla právní jistotu.

Mezinárodní pracovní skupina pro vývozní úvěry se v roce 2013 sešla na třech zasedáních, přičemž zářijové zasedání hostila EU. Skupina projednává podmínky financování vývozu a dotací, tedy téma, které je ve vztazích mezi EU a Čínou mimořádně důležité. Skupina začala projednávat úvěrové zásady pro odvětví výroby lodí a zdravotnického vybavení s cílem stanovit mezinárodní zásady pro financování vývozu, které by byly v souladu s osvědčenými mezinárodními postupy.

Čína zavedla dne 24. května 2013 diskriminační celní a daňová opatření, která postihují odvětví logistiky a přepravy, když ministerstvo financí a státní daňová správa vydaly nový oběžník o DPH pro odvětví dopravy, kterým se dosavadní podnikatelská daň rozšířila v celostátním měřítku na pilotní program DPH (B2V). Oběžník č. 37 je účinný od 1. srpna 2013. Přepravci si již nesmějí odečítat některé nákladové položky, například mezinárodní nákladní přepravu, od svého daňového základu a vyžaduje se, aby uplatňovali DPH ve výši 6 % a další místní přirážku ve výši 0,8 % na hrubé příjmy (včetně nákladů na přepravu) vybrané od klientů. Zástupci zahraničního průmyslu odhadovali možné náklady, které způsobí toto opatření jejich podnikání v oblasti přepravy, na více než 2 miliony EUR týdně.

EU se společně s místními partnery zapojila do konstruktivního dialogu s čínskými orgány s cílem tento vážný problém vyřešit. Ministerstvo financí a státní daňová správa vydaly dne 12. prosince 2013 společný oběžník, kterým se napravují diskriminační účinky oběžníku č. 37 a kterým se opětovně osvobozuje oblast přepravy od DPH a přirážky.

Indie

V Indii vláda na základě bezpečnostních hledisek stanovených v roce 2012 pozastavila provádění politiky preferenčních veřejných zakázek na elektronické a telekomunikační produkty vyráběné v tuzemsku. Plánovaná a již přijatá opatření stanoví, že na elektronické a telekomunikační produkty, jež mají dopad na bezpečnost, by se měly povinně uplatňovat domácí preference jak u veřejných, tak především u soukromých nakupujících subjektů (např. provozovatelů telekomunikačních služeb). To by pro podniky znamenalo značnou zátěž.

Zatímco pro veřejné zakázky sice nejsou politiky zrušeny, ale jsou revidovány, oznámením z července 2013 se výslovně v soukromém sektoru a z bezpečnostních důvodů vylučují požadavky na výrobu v tuzemsku (na procentuálním nebo jiném základě). Pokud jde o elektronické produkty, Indie přijala dne 23. prosince 2013 novou preferenční politiku, která skutečně vypouští bezpečnostní důvody a týká se pouze veřejných zakázek. EU se bude nadále zasazovat o odstranění neopodstatněných opatření týkajících se místního obsahu.

Indie rovněž dvakrát odložila z bezpečnostních důvodů povinné zkoušky a požadavky na vydávání osvědčení pro prvky telekomunikační sítě na 1. července 2014. EU však bude nadále na Indii naléhat a opírat své požadavky o příslušné mezinárodní bezpečnostní normy pro telekomunikační zařízení a o skutečnost, že zkušební protokoly a vydaná osvědčení uznávají kvalifikované zahraniční laboratoře.

Pokud jde o povinnou shodu ocelářských výrobků s novými vnitrostátními normami a o jejich osvědčování Výborem pro indické normy, bylo datum vstupu povinných požadavků na získání osvědčení u některých ocelářských výrobků přesunuto na duben 2014. V srpnu 2013 byly navíc některé produkty, které jsou dodávány za určitých podmínek přímo na velké projekty (v infrastruktuře, v ropném průmyslu, v oblasti výroby produktů se špičkovými technologiemi, v oblasti jaderných reaktorů, v chemickém a petrochemickém průmyslu a v odvětví výroby hnojiv), vyňaty ze systému udělování osvědčení. Některé potíže spojené s procesem registrace však přetrvávají.

Indie rovněž formálně prodloužila dobu odkladu sankcí po uplynutí lhůty pro povinnou registraci v případě 15 kategorií produktů informačních technologií a spotřební elektroniky do 3. ledna 2014 (původní datum bylo 3. dubna 2013). Oznámení z května 2013 umožnilo až do dalšího oznámení uznávání zkoušek prováděných zahraničními orgány vydávajícími osvědčení, které jsou členy systému IECEE CB[5], nebo laboratořemi, jež mají mezinárodní akreditaci v rámci dohody ILAC MRA[6]. Bude důležité zajistit, aby indické laboratoře nevyžadovaly v praxi další povinné zkoušky, neboť to by mohlo znamenat vážný skluz, pokud jde o povolení vstupu na trh pro značné množství elektroniky vyvážené do Indie, a zahraničním společnostem by vznikly značné dodatečné náklady a časový tlak na uvedení na trh. Zavedení (krátké) platnosti vystavovaných zkušebních protokolů by problém ještě zhoršilo. Navzdory uznávání výsledků zahraničních zkoušek se systém jeví s ohledem na nízké bezpečnostní riziko spojené s dotčeným zbožím jako příliš zatěžující.

Indie nakonec zavedla do investičních pravidel některé změny a v odvětví telekomunikací otevřela možnost stoprocentního zahraničního vlastnictví. K pozitivnímu vývoji došlo i v oblasti maloobchodních investic do jedné značky. Některé evropské společnosti požádaly již po otevření tohoto odvětví o licence a obdržely je. Jedna evropská společnost rovněž požádala o maloobchodní licenci na více značek, což by byla vůbec první taková licence v Indii pro zahraniční společnost.

Brazílie/Argentina

[5] Systém certifikačního orgánu (CB) celosvětového systému pro testování shody a certifikaci elektrotechnických zařízení a součástí (IECEE): http://www.iecee.org/.

[6] Dohoda o vzájemném uznávání (MRA) v rámci Mezinárodní spolupráce při akreditaci laboratoří (ILAC): https://www.ilac.org/.

V případě Brazílie lze zaznamenat pokrok u seznamu 100 dočasných výjimek ze společného vnějšího celního sazebníku. Používání seznamu, které bylo zahájeno v září 2012, bylo ukončeno do konce října 2013. Ještě důležitější je, že nový seznam 100 výjimek ze společného vnějšího celního sazebníku, který byl naplánován na počátek roku 2013, nebyl nakonec prosazován.

Pokud jde o diskriminační daňové výhody, které Brazílie poskytuje především domácím výrobcům automobilů a elektroniky, již splňují určité požadavky na místní obsah, podala EU dne 19. prosince 2013 žádost o řešení sporu v rámci WTO[7].

V Argentině byly v lednu 2013 zrušeny neautomatické licence (kromě licencí na jízdní kola), ale dále přetrvávají jiná opatření omezující obchod a dovoz, zejména požadavek na vyplňování místopřísežného prohlášení dovozce pro veškeré dovážené zboží. V květnu 2013 byl na žádost EU, USA a Japonska zřízen panel WTO na řešení sporu, aby přezkoumal spor o místopřísežné prohlášení dovozce a další neoficiální opatření omezující dovoz, jako jsou například požadavky na vyrovnání dovozu pro dovozce[8]. Argentina zachovává rovněž omezení převodu zahraničních měn, dividend a licenčních poplatků, jež se stala důležitou součástí její hospodářské politiky a používají se například na řízení směnného kurzu. Argentina uplatňuje i omezení v odvětví zajišťovacích služeb.

V dubnu 2012 argentinská vláda vyvlastnila 51 % společnosti YPF, což je argentinská dceřiná společnost španělské ropné společnosti Repsol, aniž by poskytla odpovídající a včasnou náhradu. Společnost Repsol požádala po vyvlastnění o náhradu za ztrátu velkého podílu své výrobní kapacity a ropných rezerv. Koncem listopadu 2013 bylo dosaženo rámcové dohody o náhradě mezi Argentinou a společností Repsol o pozastavení právních kroků a o postupu pro stanovení výše náhrady. Byla zahájena jednání o podrobnostech konečné dohody.

Spojené státy americké

Spojené státy americké rozšířily seznam členských států nebo regionů EU, které jsou považovány za prosté klasického moru prasat, ptačí chřipky, newcastleské choroby a částečně i vezikulární choroby prasat. Po několika letech diskusí byl na konci roku 2013 zveřejněn konečný právní předpis o bovinní spongiformní encefalopatii (BSE). EU očekává, že brzy bude obnoven vývoz hovězího masa z Unie do USA. Posouzení výskytu zvířecích nákaz však stále není provedeno u několika členských států EU, které mají stejný nákazový status v souladu s harmonizovanými právními předpisy EU. Členské státy by však neměly být posuzovány jednotlivě: dovozní podmínky USA by měly odrážet skutečnost, že EU představuje jednotný subjekt a jednotný trh, a přihlížet k rozhodnutím EU v oblasti péče o zdraví zvířat přijímaným v odpovídajících lhůtách a ke stávajícím předpisům mezinárodních normalizačních subjektů (jako je např. Mezinárodní úřad pro nákazy zvířat). Žádosti EU o vývoz produktů živočišného původu jsou vyřizovány velmi pomalu, například v případě mléčných výrobků, živých mlžů či produktů z drobných přežvýkavců zařazených do kategorie A. EU je také nadále znepokojena mimořádně dlouhými prodlevami při vyřizování dalších žádostí o sanitární a fytosanitární povolení k vývozu, které EU podala, například pro jablka, hrušky, peckoviny a sladké papriky. Probíhající jednání s USA o transatlantickém

[7] http://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds472_e.htm

[8] http://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds445_e.htm

partnerství v oblasti obchodu a investic nabízí možnost projednávat sanitární a fytosanitární otázky v nových souvislostech.

Japonsko

Od začátku jednání o komplexní dohodě o volném obchodu s Japonskem v dubnu 2013 se uskutečnila čtyři kola rozhovorů. Bylo dosaženo určitého pokroku, ale je nutné vyvíjet další úsilí. V souvislosti s dohodou o volném obchodu pokračují jednání o necelních překážkách. U některých z těchto překážek (např. ekologické potraviny, licence na velkoobchodní prodej destilátů) Japonsko již splnilo své závazky dohodnuté v přípravné fázi předcházející zahájení jednání o dohodě o volném obchodu (tzv. analýza rozsahu působnosti), avšak u jiných překážek přinesla analýza rozsahu působnosti a jednání o dohodě o volném obchodu jen částečný pokrok (např. v oblasti léčivých přípravků, potravinářských přídatných látek, hovězího masa, vydávání osvědčení pro rádiová a telekomunikační zařízení či schvalovacích postupů pro zdravotnické prostředky). Pokud jde například o potravinářské přídatné látky, bylo již 38 ze 46 látek požadovaných EU schváleno, dvě by měly být povoleny v červnu 2014 a u zbývajících šesti se v současné době provádí posouzení rizika. Japonsko zaznamenalo pokrok i v přístupu hovězího masa z EU na trh, neboť udělilo již třem členským státům povolení k vývozu masa zvířat mladších 30 měsíců a v současnosti probíhá proces schvalování žádostí několika dalších členských států.

2.2 Nevyřešené překážky přístupu na trh vyžadující další kroky EU

Několik překážek uvedených v předchozích třech zprávách o překážkách obchodu a investic bohužel přetrvává a nadále výrazně brání přístupu hospodářských subjektů z EU na trh[9]. EU bude v rámci strategie pro přístup na trh provádět další kroky, aby zajistila, že v těchto záležitostech dojde k pokroku. Týká se to zejména následujících opatření omezujících obchod:

Čína

- „politika domácí inovace“
- požadavky na místní obsah
- překážky v oblasti informační bezpečnosti, včetně revize pravidel pro komerčně využívané kódování
- předpisy pro kosmetické přípravky

Indie

- systém certifikace pneumatik Výboru pro indické normy
- sanitární a fytosanitární otázky (např. vepřové maso, genetický materiál skotu, rostliny a rostlinné produkty)

Brazílie/Argentina

[9] Popis těchto překážek lze nalézt ve zprávě o překážkách obchodu a investic z roku 2013, viz http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/march/tradoc_150742.pdf.

- Argentina: požadavky na místní obsah
- Brazílie a Argentina: opatření, která brání poskytování námořních služeb mezi zeměmi sdružení Mercosur

2.3 Zaměření na Rusko rok po jeho vstupu do WTO

Přestože Rusko vstoupilo do WTO v srpnu 2012, stále plně neprovádí své závazky v rámci této organizace. EU je nadále velmi znepokojena četnými překážkami, které brání přístupu hospodářských subjektů EU na ruský trh.

Rusko nesprávně zavedlo své vázané celní sazby WTO pro seznam více než 150 produktů, včetně masa, oděvů, chladniček, ojetých automobilů, karosérií, papírových produktů a produktů informačních technologií. Některé položky byly dne 1. září 2013 opraveny, ale některé problémy týkající se například papíru, karoserií a zemědělských produktů stále přetrvávají.

Dne 9. července 2013 zahájila EU u WTO první postup pro řešení sporu s Ruskem s cílem vyřešit recyklační poplatek u motorových vozidel, který se vztahuje na dovezené automobily. Dne 15. října 2013 schválila Duma změnu, která vyžaduje, aby vnitrostátní výrobci automobilů platili stejný recyklační poplatek jako zahraniční výrobci, čímž odstranila diskriminační prvky obsažené v původním zákoně. V následujících měsících je však třeba nadále velmi pečlivě sledovat provádění tohoto zákona a případná kompenzační opatření pro vnitrostátní výrobce automobilů.

Pokud jde o celní kvóty na dřevo v rámci dvoustranné dohody o dřevu mezi EU a Ruskem uzavřené v souvislosti se vstupem Ruska do WTO, došlo v nedávné době k určitému pokroku, když Rusko dne 4. listopadu 2013 zrušilo diskriminační seznam vývozců, který až do té doby vedlo. Tento seznam značně omezoval způsobilost společností vyvážet dřevo v rámci celních kvót.

V oblasti sanitárních a fytosanitárních opatření jsou zdrojem mnoha problémů netransparentní, diskriminační a nepřiměřené kontrolní a schvalovací postupy, příliš přísné požadavky na rezidua antibiotik a nedostatečný soulad mikrobiologických kritérií a kritérií pro rezidua pesticidů s Dohodou WTO o uplatňování sanitárních a fytosanitárních opatření. Výsledky kontrol zemědělských produktů a rostlin nebo zjištění kontrol na hranicích nadále vytváří každodenní překážky obchodu. Na některé členské státy se vztahují zvláštní opatření ze strany Ruska, např. opatření týkající se chlazeného masa nebo pozastavení vývozu od některých kategorií výrobců, zatímco některé zákazy se po zjištění nedodržení předpisů v některých členských státech uplatňují na celou EU. Tato omezení dovozu rovněž negativně ovlivňují maloobchodní i velkoobchodní operace a brání účinnému řízení dodavatelského řetězce. Od března 2012 platí omezení dovozu skotu a přežvýkavců (kvůli schmallenbergskému viru) a živých jatečných prasat.

V rámci celní unie přijalo Rusko regulační postupy pro uvedení svých technických sanitárních a fytosanitárních předpisů do souladu s mezinárodními normami a postupy. EU předložila partnerům z celní unie seznam požadavků týkajících se harmonizace. Kromě oblasti pesticidů však doposud nejsou patrné žádné známky jejich provádění.

V oblasti technických překážek obchodu jsou hospodářské subjekty EU v Rusku stále vystaveny řadě horizontálních i odvětvových překážek obchodu v důsledku zatěžujících technických předpisů, netransparentního provádění požadavků, souběžné existence několika částečně se překrývajících a nepřiměřených systémů vydávání osvědčení a postupů při posuzování shody a schvalovacích postupů, které jsou stále do velké míry neslučitelné s moderními mezinárodními pravidly a normami.

Technické předpisy se v současné době přijímají na úrovni euroasijské celní unie (Rusko, Bělorusko, Kazachstán). Základem těchto technických předpisů často nejsou mezinárodní normy a dále jsou jimi zaváděny příliš zatěžující požadavky na udělování osvědčení, oznamování a označování. Mezi příklady z nedávné doby patří technické předpisy celní unie o bezpečnosti spotřebního zboží a zboží určeného pro děti a dospívající (které se vztahují mimo jiné na textilní výrobky, oděvy a obuv) a návrh technického předpisu celní unie o bezpečnosti lihovin. Po zjištění afrického moru prasat u prasat divokých, k němuž došlo dne 24. ledna 2014 poblíž hranice s Běloruskem, Ruská federace navíc prakticky zakázala vývoz živých prasat a produktů z vepřového masa z celého území EU. Toto opatření se jeví jako nepřiměřené a neopodstatněné.

3. Nové závažné překážky, které se objevily v roce 2013

Vývoz lihovin a vína z EU čelil novým překážky při přístupu na trh, neboť čínské orgány v únoru 2013 rozhodly, že budou provádět zkoušky nebo požadovat výsledky zkoušek na obsah ftalátů v těchto produktech. Největší obavy vyvolává, že tyto vyvážené produkty vyhovují právním předpisům EU, které účinně chrání zdraví a bezpečnost spotřebitelů v Evropě. Čínské orgány mezitím omezily požadavky na provádění zkoušek u každé zásilky. Čína však dosud nedokončila posouzení rizika, aby mohla stanovit zákonnou hranici pro obsah ftalátů v potravinách.

V červnu 2013 navíc Čína zahájila antidumpingové a antisubvenční šetření u vín dovážených z EU. Komise bedlivě sleduje probíhající šetření a učiní, co bude v jejích silách, aby zabránila zavedení neoprávněných antidumpingových nebo vyrovnávacích opatření pro vína z EU.

V Indii bylo zvýšeno clo z nových luxusních automobilů ze 75 % na 100 % a clo z nových motocyklů se zdvihovým objemem motoru větším než 800 cm^3 ze 60 % na 75 %. Zdá se, že tato opatření, společně se zvyšováním dovozních cel u jiných produktů, sledují obecnější linii politiky, kterou lze obtížně sladit s politickým závazkem Indie v rámci skupiny G20, podle něhož má Indie upustit od přijímání všech protekcionistických opatření.

Důvodem, proč je v Indii zablokována řada zásilek dovážených potravin, je i nový výklad a provádění požadavků na označování potravin. Ohlašovaný nový přístup znamená, že informace na štítku musí být vytištěny v zemi původu na původním obalu, nikoli na nálepce. Na nálepce, která se lepí na zboží v celním skladu, mohou být uvedeny pouze zvláštní informace pro Indii.

Dne 1. dubna 2013 zavedla japonská agentura pro lesní hospodářství program udělování bodů za použití dřeva (Wood Use Points Program), jehož výsledkem je diskriminace dováženého dřeva oproti domácím druhům dřeva. Spotřebitelé zapojení do této iniciativy, kteří si koupí nové bydlení vybudované minimálně z 50,1 % z místních dřevěných produktů, budou mít nárok až na 300 000 bodů za použití dřeva (s ekvivalentní hodnotou v jenech, která odpovídá

částce až 2 250 EUR), které mohou být použity při nákupu určitých místních lesnických nebo zemědělských produktů nebo produktů rybolovu.

Doposud byly schváleny pouze japonské druhy dřeva, zatímco všechny žádosti o schválení zahraničních druhů, včetně dřeva ze Švédska, z Rakouska a z Rumunska, byly zamítnuty. Dne 17. října 2013 přijala agentura pro lesní hospodářství nové pokyny, které stanoví v rámci programu kritéria způsobilosti.

4. Závěry

Tato zpráva opětovně zdůrazňuje, že v různých podobách nadále přetrvávají překážky ohledně přístupu na trhy strategických partnerů EU. Řada pozitivních výsledků z poslední doby však svědčí o tom, že dochází k určitému pokroku a že strategie EU pro přístup na trh je v mnoha oblastech úspěšná. Neustále se však objevují nové překážky a EU bude tyto trhy nadále pečlivě sledovat s cílem uplatňovat úspěšnou a cílenou strategii pro odstranění překážek.

Strategie pro přístup na trh společně s naším ambiciózním programem dvoustranného vyjednávání, jehož součástí jsou všichni naši strategičtí partneři, je nadále rozhodující pro to, aby se uzavřené dvoustranné dohody promítly do skutečných obchodních toků v praxi. Úzká spolupráce mezi Komisí, delegacemi EU, členskými státy a podniky jak v Bruselu, tak ve třetích zemích se opět ukázala jako účinný nástroj. Tento partnerský prvek strategie pro přístup na trh by měl být dále posílen.

V zájmu zvýšení úsilí o odstranění překážek obchodu ve třetích zemích bude Komise i nadále bez váhání používat všechny dostupné nástroje v rámci strategie pro přístup na trh, včetně obchodní diplomacie, využívání dvoustranných akcí na vysoké úrovni a výborů WTO a prosazování závazků třetích stran prostřednictvím náležitě cílených postupů pro řešení sporů.